

MDT en Social Return on Investment

Praktijkcasus Ministerie van VWS, Diversion en De Nieuwe Verbinders

Hoewel we in Nederland hard werken aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen en niemand aan de zijlijn staat, zijn er op dit gebied nog altijd tal van uitdagingen. Via Social Return on Investment (SROI) dragen leveranciers van de overheid bij aan deze vraagstukken. Jaarlijks wordt er naar ruwe schatting tussen de 100 en 150 miljoen aan SROI-verplichtingen aangegaan door leveranciers van de Rijksoverheid. Dit biedt enorme kansen om onze samenleving socialer en inclusiever te maken. Afgelopen jaren heeft de Rijksoverheid daarom geëxperimenteerd met een bredere inzet van SROI. In dit kader heeft het Ministerie van VWS hun opdrachtnemer Diversion de mogelijkheid gegeven om hun SROI in te vullen door het organiseren van De Nieuwe Verbinders (DNV), een maatschappelijk leiderschapsprogramma voor jongeren. In dit praktijkvoorbeeld leest u hoe Diversion hiermee bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven van de Rijksoverheid, hoe zij deze invulling van SROI heeft aangepakt en welke SROI-waarde hieraan wordt gekoppeld.

Wat is De Nieuwe Verbinders?

DNV is een maatschappelijk leiderschapsprogramma voor jongeren tussen de 18 en 28 jaar oud die de eerste stap willen zetten om impact te maken op de wereld om hen heen. Tijdens een traject van 11 weken worden deze jongeren via wekelijkse trainingen en workshops van interessante sprekers en rolmodellen opgeleid tot maatschappelijk leiders.

Tijdens DNV leren de deelnemers hoe ze maatschappelijke impact kunnen maken door zich uit te spreken over wat zij belangrijk vinden, het gesprek aan te gaan met mensen die anders denken dan zij en maatschappelijke vraagstukken te doorgronden. Daarnaast ontwikkelen zij vaardigheden die belangrijk zijn op de arbeidsmarkt, verbreden zij hun professionele netwerk en leren zij verschillende (maatschappelijke) organisaties kennen. Hierbij werken ze samen met leeftijdsgenoten met verschillende achtergronden en meningen en werken zij aan hun persoonlijke ontwikkeling.

In de werving van deelnemers is Diversion op zoek gegaan naar jongeren met een diversiteit aan achtergronden en opleidingsniveaus. Daarbij is extra ingezet op het bereiken van jongeren voor wie dit programma een benodigde en waardevolle aanvulling is en die (potentieel) lastiger een plek kunnen vinden op de arbeidsmarkt.

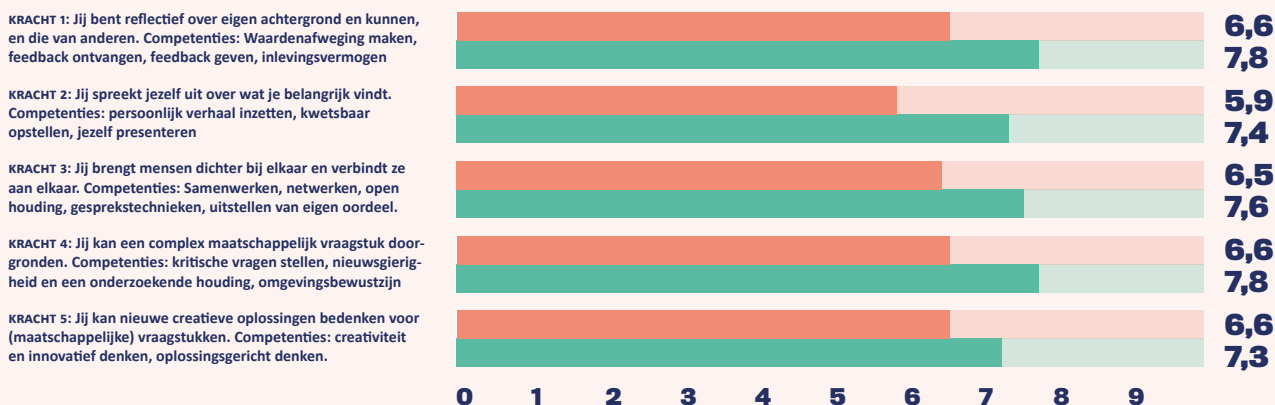
De impact van De Nieuwe Verbinders¹

In totaal hebben 30 jongeren DNV afgerond. Uit de eindevaluatie onder deelnemende jongeren blijkt het volgende:

Krachten en competenties

Door middel van een nul- en een effectmeting heeft Diversion de groei van de deelnemers op de 17 competenties waarop het programma van De Nieuwe Verbinders is gestoeld gemeten.

Daar komt een gemiddelde groei uit op de vijf krachten van een Verbinder:

- 80% van de jongeren geeft aan vaardigheden te hebben geleerd die hen kunnen helpen op de arbeidsmarkt
- 84% van de jongeren geeft aan zijn/haar/hun professionele netwerk te hebben uitgebreid
- 88% van de jongeren geeft aan een beter beeld te hebben gekregen van werken in een maatschappelijke organisatie

“Mijn eerlijkheid en zelfkennis kan ik nu veel beter presenteren en dat heeft mij enorm geholpen bij mijn meest recente sollicitatie. Ook mijn interesse in maatschappelijke vraagstukken staat goed op mijn cv.”

— deelnemer DNV

“Ik heb geleerd dat ook als iedereen een ander verhaal heeft je je altijd wel ergens in kan herkennen. En in plaats van altijd te focussen op verschillen (zoals meningen over politiek) dat je ook kan focussen op overeenkomsten, want dan wordt het gesprek soms beter en leerzamer.”

— deelnemer DNV

¹ Bron: Diversion (2022) Impactrapportage De Nieuwe Verbinders.

Hoe past De Nieuwe Verbinders bij het SROI-beleid van de Rijksoverheid?

Naast de klassieke uitvoeringsvariant van SROI waarbij het creëren van werkgelegenheid centraal staat, heeft de Rijksoverheid afgelopen jaren geëxperimenteerd met een vormvrijere maatwerk-variant via het programma Maatwerk voor Mensen. Hierdoor ontstond er meer ruimte voor opdrachtnemers om hun SROI in te vullen op een manier die goed aansluit bij hun bedrijf of organisatie.

In deze context heeft Diversion, het bureau dat nauw is betrokken bij de verduurzaming van MDT, een maatwerkplan ontwikkeld voor de invulling van SROI binnen de opdracht 'Bouw mee aan een duurzaam MDT', die zij uitvoert voor het Ministerie van VWS. In dit maatwerkplan heeft Diversion voorgesteld om zelf het project DNV, dat eerder als MDT-project is ontwikkeld en uitgevoerd, voort te zetten.² Hoewel DNV niet meer officieel als MDT-traject wordt aangemerkt, heeft het wel de kenmerken van een MDT en sluiten de doelstellingen naadloos aan bij de uitgangspunten van MDT.

Met deze SROI-invulling snijdt het mes aan twee kanten. Ten eerste wordt via DNV bijgedragen aan de beleidsdoelen die de Rijksoverheid via MDT wil bereiken, waaronder jongerenparticipatie, een inclusieve samenleving, actief burgerschap en het tegengaan van jeugdwerkloosheid. Daarnaast zijn jongeren een belangrijke doelgroep waar het Ministerie van VWS zich hard voor maakt. Uit de evaluatie van Maatwerk voor Mensen blijkt dat wanneer de doelgroep voor de uitvoering van social return dicht bij het primaire beleidsonderwerp van de opdrachtgever ligt er extra energie ontstaat om ook echt impact te maken. Maar ook voor Diversion heeft deze SROI-invulling meerwaarde. Als bureau gericht op maatschappelijke innovatie houdt zij zich namelijk dagelijks bezig met het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Juist hierdoor kunnen zij jongeren die deelnemen aan DNV op unieke wijze ondersteunen. Het programma sluit hiermee in de kern aan bij hun organisatie, hun expertise en kennis.

Voor het MDT-team binnen ons ministerie vormt het programma De Nieuwe Verbinders een hele mooie en impactvolle invulling van SROI, waarbij de behoefte van de jongere om zijn of haar talenten te ontwikkelen centraal staat bij het aansluiting vinden op de arbeidsmarkt. Ook voor andere opdrachtgevers zal deze wijze van invulling laten geven aan SROI van grote betekenis zijn voor de samenleving.

— Frank Robben, programmamanager MDT bij het Ministerie van VWS

² Bron: Diversion (2021) Social Return on Investment 2021: De Nieuwe Verbinders i.h.k.v. 'Bouw mee aan een duurzaam MDT'. Halfjaarlijkse rapportage, 30 juli 2021.

Hoe werkt Diversion samen met De Nieuwe Verbinders?

De inspanningen van Diversion om hun SROI-verplichting via DNV vorm te geven, zijn verdeeld in vier fases: een ontwikkelfase, een werving- en selectiefase, een trajectfase en een evaluatiefase. Van februari tot augustus 2021 heeft Diversion het didactisch raamwerk voor het programma (door)ontwikkeld en een competentieanalyse uitgevoerd, om de aansluiting met de arbeidsmarkt doelstellingen te versterken. Vervolgens is gestart met de werving en selectie van de jongeren. In september is het programma van start gegaan, waarbij de jongeren worden begeleid door het DNV-team vanuit Diversion en door oud-deelnemers van DNV, de zogenoemde DNV-ambassadeurs. In december is het opleidingstraject afgerond, waarna Diversion aan de slag is gegaan met een impactrapportage om de bereikte resultaten in kaart te brengen.

“Dat het ministerie ons programma De Nieuwe Verbinders als maatwerkprogramma heeft geaccepteerd voor onze SROI-in-vulling, is een heel mooie stap. Daardoor zijn wij in staat om De Nieuwe Verbinders zelfstandig voort te zetten en een waardevolle bijdrage aan de ontwikkeling en arbeidsmarktkansen van jongeren te bieden. SROI draagt op deze wijze bij aan de duurzame voortzetting van het aanbod voor jongeren, dat belangrijk is voor onze samenleving en overheidsbeleid. Dit is voor SROI een prachtige functie.”

— Femke Pluymert, directeur Diversion

Hoe wordt de SROI-waarde berekend?

Bedrijven kunnen via hun SROI-verplichting op verschillende manieren bijdragen aan MDT. Zo kunnen zij zelf MDT-plekken bieden binnen hun bedrijf of ervoor kiezen om jongeren extern te begeleiden waarbij zij gebruikmaken van hun specifieke kennis of expertise. Voor de begeleiding van één jongere wordt hierbij gemiddeld uitgegaan van een ureninzet van 20 uur. Voor Diversion is de omvang van de SROI-inzet veel groter. Om het programma te organiseren is de schatting dat Diversion ongeveer 1.250 uur inzet voor de gehele omvang van het project. Het volgende model is gehanteerd om de SROI-waarde te berekenen:

SROI-waarde = aantal uren ingezet x uurtarief

In deze berekening is met het Ministerie van VWS afgestemd dat het uurtarief gemiddeld EUR 110 bedraagt. In totaal komt de SROI-waarde die Diversion heeft gerealiseerd uit op rond de EUR 125.000. Daarmee heeft Diversion op een waardevolle manier voldaan aan haar SROI-verplichting.

Tips om aan de slag te gaan!

De Rijksoverheid heeft de ambitie om de maatschappelijke impact die via SROI kan worden gerealiseerd te maximaliseren. Dit biedt voor zowel ministeries, als bedrijven en MDT-organisaties mooie kansen om met MDT aan de slag te gaan. Om ook andere ministeries hierin te helpen, hebben Diversion en het Ministerie van VWS alvast de volgende tips samengesteld.

- **Maak goede afspraken met opdrachtnemers over de beoogde doelgroep.**
Dit geldt zeker wanneer dit een bredere doelgroep betreft dan de doelgroep waar de klassieke SROI-variant zich op richt. Zo creëer je een gedeeld beeld over wie je wilt bereiken en hoe je dat het beste kan doen. Diversion heeft er hierbij op gelet dat zij deze doelgroep geen label opplakken, zoals “met een afstand tot de arbeidsmarkt”. Wel maakten zij inspanningsafspraken met het ministerie over hoe en waar zij jongeren zouden werven, zodat jongeren voor wie DNV veel meerwaarde kan hebben specifiek worden bereikt.
- **Maak goede afspraken over hoe opdrachtnemers de SROI-invulling verantwoorden en heb daarbij expliciet aandacht voor de impact.** Zorg dat de impact op verschillende manieren inzichtelijk wordt gemaakt, zowel via deelnemersaantallen als een goede impactmeting, zodat je de ontwikkeling van de jongeren in kaart kan brengen en over kan brengen, aangevuld met verhalen van deze deelnemers. Zo is het voor iedereen duidelijk en inzichtelijk wat deze SROI-invulling heeft betekend. Voor zowel de MDT-organisatie als het betrokken ministerie of de gemeente kan het interessant zijn om hier gezamenlijk PR voor te genereren, zodat deze maatwerksamenwerking ook anderen kan inspireren.
- **Blijf goed met opdrachtnemer in gesprek om tot een voor iedereen passend maatwerkplan te komen.** Dat je dit nog niet eerder zo met elkaar hebt gedaan, hoeft niet te betekenen dat het niet voor alle partijen van meerwaarde is en kan zijn.